

פרשת ואתה תצוה התשפ"ג

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

1. שמות (פרשת תצוה) פרק כח פסוק א - ל

(א) ואתה הקרב אליך את-אֶהְרֹן אחיך ואת-בְּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ-לִי אֶהְרֹן נָדָב וְאַבִּיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בְּנֵי אֶהְרֹן: (ב) וְעָשִׂיתָ בְּגָדֵי-קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחָיִךְ לְכַבֹּד וּלְתַפְאֵרֶת: (ג) וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל-כָּל-חַכְמֵי-לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֵתֶיךָ רִוַח חֲכָמָה וְעָשׂוּ אֶת-בְּגָדֵי אֶהְרֹן לְקֹדֶשׁוֹ לְכַהֲנוֹ-לִי: (ד) וְאַלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאַפֹּדֶרֶת וְיָמְעִיל וּכְתָנֹת תְּשַׁבֵּץ מִצָּנָפֶת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ אֶת-בְּגָדֵי-קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחָיִךְ וּלְבָנָיו לְכַהֲנוֹ-לִי: (ה) וְהֵם יִקְחוּ אֶת-הַזָּהָב וְאֶת-הַתְּכֵלֶת וְאֶת-הָאַרְגָּמָן וְאֶת-תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת-הַשֵּׁשׁ: פ (ו) וְעָשׂוּ אֶת-הָאַפֹּדֶרֶת זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁרָר מְעֻשָׂה חָשָׁב: (ז) שְׁתֵּי כַתְּמֹת חֲבֵרֹת יִהְיֶה-לָּו אֶל-שָׁנֵי קְצוֹתָיו וְחָשָׁב אֶפְדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשָׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁרָר: (ח) וְלִקְחֹתָ אֶת-שְׁתֵּי אַבְנֵי-שָׂהֶם וּפְתַחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (י) שֵׁשֶׁה מְשֻׁמְתָם עַל הָאָבֶן הָאֶחָת וְאֶת-שְׁמוֹת הַשָּׁשֶׁה הַנּוֹתָרִים עַל-הָאָבֶן הַשְּׁנִית כְּתוּלְתָם: (יא) מְעֻשָׂה חֲרָשׁ אָבֶן פְּתוּחֵי חֹתָם תַּפְתַּח אֶת-שְׁתֵּי הָאָבֶנִים עַל-שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִסַּכַּת מִשְׁבְּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם: (יב) וְשִׁמְתָּ אֶת-שְׁתֵּי הָאָבֶנִים עַל כַּתְּמֹת הָאַפֹּדֶרֶת אַבְנֵי זָכָרֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִשְׂאָ אֶהְרֹן אֶת-שְׁמוֹתָם לְפָנֵי ה' עַל-שְׁתֵּי כַתְּמֵי לְזָכָרֹן: ס (יג) וְעָשִׂיתָ מִשְׁבְּצַת זָהָב: (יד) וְשְׁתֵּי שָׂרָשָׁרֹת זָהָב טְהוֹר מִגְּבֹלֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָם מְעֻשָׂה עֲבֹת וְנִמְתָּה אֶת-שָׂרָשָׁרֹת הָעֲבֹתָת עַל-הַמְּשַׁבְּצָת: ס (טו) וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מְשֻׁפָּט מְעֻשָׂה חָשָׁב כְּמַעֲשָׂה אֶפְדָּרֶת תַּעֲשֶׂנוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁרָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ: (טז) רְבֹוע יִהְיֶה כְּפֹלֵל זָרֵת אָרְכּוֹ וְזָרֵת רָחְבּוֹ: (יז) וּמִלֵּאתָ בּוֹ מִלֵּאת אָבֶן אַרְבַּעַת טוּרִים אָבֶן טוּר אֶדָם פְּטָדָה וּבְרָקֶת הַטּוּר הָאֶחָד: (יח) וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֶפֶד סִפִּיר וְהֵלֶם: (יט) וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לָשֵׁם שָׁבוֹ וְאַחֲלָמָה: (כ) וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תְּרַשִׁישׁ וְשֵׁהֶם וְיִשְׁפָּה מְשַׁבְּצִים זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוֹאֹתָם: (כא) וְהָאָבֶנִים תְּהִיֵּין עַל-שְׁמֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל-שְׁמֹתָם פְּתוּחֵי חֹתָם אִישׁ עַל-שְׁמוֹ תְּהִיֵּין לְשָׁנֵי עֶשֶׂר שְׁבֻט: (כב) וְעָשִׂיתָ עַל-הַחֹשֶׁן שָׂרָשָׁרֹת גְּבֹלֹת מְעֻשָׂה עֲבֹת זָהָב טְהוֹר: (כג) וְעָשִׂיתָ עַל-הַחֹשֶׁן שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנִמְתָּ אֶת-שְׁתֵּי הַטַּבְּעוֹת עַל-שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן: (כד) וְנִמְתָּה אֶת-שְׁתֵּי עֲבֹתֹת הַזָּהָב עַל-שְׁתֵּי הַטַּבְּעוֹת אֶל-קְצוֹת הַחֹשֶׁן: (כה) וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת תַּתֵּן עַל-שְׁתֵּי הַמְּשַׁבְּצוֹת וְנִמְתָּה עַל-כַּתְּפוֹת הָאַפֹּדֶרֶת אֶל-עֶבֶר הָאַפֹּדֶרֶת: (כו) וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְשִׁמְתָּ אֹתָם עַל-שְׁתֵּי כַתְּפוֹת הָאַפֹּדֶרֶת מִמֶּלֶטָה מִמּוֹל פְּנֵיו לַעֲמֹת מִחֲבַרְתּוֹ מִמֶּעַל לְחֹשֶׁב הָאַפֹּדֶרֶת: (כח) וַיִּרְכְּסוּ אֶת-הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעוֹתָיו אֶל-טַבְּעוֹת הָאַפֹּדֶרֶת תְּכֵלֶת לְהִיּוֹת עַל-חֹשֶׁב הָאַפֹּדֶרֶת וְלֹא יִנָּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאַפֹּדֶרֶת: (כט) וְנִשְׂאָ אֶהְרֹן אֶת-שְׁמוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמְּשֻׁפָּט עַל-לִבּוֹ בְּבָאוֹ אֶל-הַקֹּדֶשׁ לְזָכָרֹן לְפָנֵי-ה' תְּמִיד: (ל) וְנִמְתָּ אֶל-חֹשֶׁן הַמְּשֻׁפָּט אֶת-הָאוּרִים וְאֶת-הַתְּמִיִם וְהָיוּ עַל-לִבּוֹ אֶהְרֹן בְּבָאוֹ לְפָנֵי ה' וְנִשְׂאָ אֶהְרֹן אֶת-מִשְׁפַּט בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עַל-לִבּוֹ לְפָנֵי ה' תְּמִיד: ס

2. בראשית (פרשת בראשית) פרק ג פסוק ז - כא

(ז) וּתְפַקְחֶנָּה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם בִּינְדְעוּ כִּי עִירְמָם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עֲלֶיהָ תְּאֻנָּה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגוּרֹת: (ח) וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהִים מִתְּהִלָּה בְּגֵן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי ה' אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן: ... (כא) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׂם: פ

3. שמות (פרשת משפטים) פרק כא פסוק ז - י

(ז) וְכִי-יִמָּכָר אִישׁ אֶת-בְּתוּלוֹ לְאִמָּה לֹא תִצָּא כְּצֵאת הָעֲבָדִים: (ח) אִם-רָצָה בְּעֵינֵי אֲדוֹנָיָה אֲשֶׁר-לָו יַעֲדָה וְהַפְדָּה לַעַם נְכָרִי לֹא יִמָּשַׁל לְמַכְרָהּ בְּבִגְדוֹ-בָּהּ: (ט) וְאִם-לִבָּנוּ יַעֲדָנָה כְּמִשְׁפַּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה-לָּהּ: (י) אִם-אֶחָד יִקְחָה לָּו שְׂאֵרָה כְּסוּתָהּ וְעִנְתָּהּ לֹא יִגָּרַע:

4. מושב זקנים שמות (פרשת משפטים) פרק כא פסוק ח - יא

בבגדו בה. (שם י"ח ב') ר' אליעזר אומר בגד ממש, וזהו שאמר כיון שפירס טליתו עליה שוב אינו רשאי למוכרה ויליף לה (בראשית ל"ט) מותתפשהו בבגדו גבי יוסף. ור' עקיבא סובר לשון בגידה ודורש כיון שבגד בה שוב אינו רשאי למוכרה. וג"כ דורש מבבגדו של יוסף לשון בגידה שסובר כמ"ד (שבת מ"ט ב') צרכיו ממש אלא שראה דמות דיוקנו של אביו בחלון:

5. רש"ר הירש ויקרא (פרשת ויקרא) פרק ה פסוק טו

כי - תמעל מעל: "מעל" קרוב ל"מעיל"; וכעין זה "בגד" קרוב ל"בגד". מתגלה כאן מהלך המחשבות ההרמוני, שיצר את שורשי הלשון העברית. בגד הוא לבוש האדם; בגידה היא הפרת אמונים בעניינים אנושיים כלליים. מעיל הוא לבוש הכהן הגדול; מעילה היא הפרת אמונים בענייני קדושה וכהונה. נראה אפוא, שהבוגד עושה מעשה בגד, והמועל עושה מעשה מעיל. בגדו של אדם הוא סימן לאופיו. אם האמינו בי כאדם, ואני מכזב באמון זה, מתברר שהייתי רק "בגד" גרידא; כלפי חוץ אני נראה כאדם - אך אין כאן אלא מסכה של אדם. וכן "מעול": היו רשאים לצפות ממני, שרוח כהונה תפעם בקרבי; אך לא היתה עלי אלא מסכה של כהנים. ... לשון מעילה מציינת את הפרת האימון של אשה כלפי בעלה ושל ישראל כלפי ה'; ומכאן, שאין מעילה אלא שינוי: התנהגות המועל היא שונה מזו שהיה ראוי לצפות לה. וכך ביחס אל "קדשי ה'": המועל נהג בהם שלא כראוי - בניגוד למה שהיה צפוי על פי ייעודם:

6. בראשית (פרשת וישב) פרק לט פסוק ז - טז

(ז) ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת-אדניו את-עיניה אל-יוסף ותאמר שכבה עמי: (ח) וימאן ויאמר אל-אשת אדניו הן אדני לא יבוע אתי מה-בבית וכל אשר-יש-לו נתן בידי: (ט) איננו גדול בבית הנה ממני ולא חשף ממני מאומה כי אם-אותך באשר את-אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחסאתי לאלהים: (י) ויהי כדברה אל-יוסף יום ויום ולא שמע אליה לשכב אצלה להנות עמה: (יא) ויהי כהיום הנה יבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית: (יב) ותתפשעו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו בידה ויגס ויצא החוצה: (יג) ויהי כראותה כיעזב בגדו בידה ויגס החוצה:

7. תלמוד בבלי מסכת ערכין דף טז עמוד א

והאמר רבי ענני ברבי ששון: למה נסמכה פרשת בגדי כהנה לפרשת קרבנות? לומר לה: מה קרבנות מכפרין, אף בגדי כהנה מכפרין. פתנת מכפרת על שפיכות דמים, דכתיב: (בראשית לו) "ויטבלו את הפתנת בדם". מכנסים מכפרים על גלוי עריות, דכתיב: (שמות כ"ח:מ"ב) "ועשו להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה". מצנפת מכפרת על גסי הרוח, כדברי חנינא, דאמר רבי חנינא: יבוא דבר שבגבה ויכפר על מעשה גבה. אבנט מכפרת על הרעור הרלב, אהיבא דאיתיה. חשן מכפר על הדיגין דכתיב: "ועשית חשן משפט". אפוד מכפר על עבודת פוכבים, דכתיב: (הושע ג"ד) "ואין אפוד ותרפים". מעיל מכפר על לשון הרע, אמר הקדוש ברוך הוא: יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול. ציץ מכפר על מעשה עזי פנים, כתיב הכא: (שמות כ"ח:ל"ז-ל"ח) "והיה על מצח אהרן", וכתוב התם: (ירמיה ה) "ומצח אשה זונה היה לה". ... והאמר רבי סימון, אמר רבי יהושע בן לוי: שני דברים לא מצינו להם בקרבנות פפורה, בדבר אחר מצינו להם פפורה, שפיכות דמים ולשון הרע. שפיכות דמים, בעגלה ערופה, ולשון הרע, בקטרת. דתנא רבי חנינא: למדנו לקטרת שמכפרת, דכתיב: (במדבר י"ז:י"ב) "וימן את הקטרת ויכפר על העם", ותנא דבי רבי ישמעאל: על מה קטרת מכפרת? על לשון הרע. אמר הקדוש ברוך הוא: יבוא דבר שפחשאי ויכפר על מעשה חשאי. ...

8. בראשית (פרשת תולדות) פרק כז

(טו) ותקח רבקה את-בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית ותלבש את-יעקב בנה הקטן: (טז) ואת עלת גדי העזים הלבשה על-ידי ועל חלקת צנארי: ... (כב) ויגש יעקב אל-יצחק אביו וימשחו

וַיֹּאמֶר הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדָּים יָדִי עָשׂוּ: (כג) וְלֹא הִפְיָדוּ כִּי־הָיוּ יָדָיו כִּי־יָדֵי עָשׂוּ אֶחָיו שְׁעָרַת וַיִּבְרָכֶהוּ: (כד) וַיֹּאמֶר אֲתָה זֶה בְּנִי עָשׂוּ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי: (כה) וַיֹּאמֶר הַגֹּשֶׁה לִּי וְאֶכְלָה מִצֵּיד בְּנִי לְמַעַן תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי וַיִּגְשֶׁלֹּו וַיֹּאכַל וַיָּבֵא לוֹ גֵּן נִיֶּשֶׁת: (כו) וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אֲבִיו גֹּשְׁה־נָא וּשְׁקֵה־לִּי בְּנִי: (כז) וַיִּגְשֶׁל וַיִּשְׁקֶה לוֹ וַיִּרַח אֶת־גִּיחַ בְּגָדָיו וַיִּבְרָכֶהוּ וַיֹּאמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכּוּ ה': ... (מא) וַיִּשְׁטֹם עָשׂוּ אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בְּרָכּוּ אֲבִיו וַיֹּאמֶר עָשׂוּ בְּלִבּוֹ יִקְרָבוּ יָמֵי אָבִי וְאֶהְרַגֶּה אֶת־יַעֲקֹב אֶחָי:

9. פחד יצחק על פורים ענין ו

[א] בשעת סעודת פורים שאל אחד מן המוסבין: הנה הפזמון שושנת יעקב נתקבל בתפוצות ישראל בתורת זמר שמחת פורים. והדבר תמוה, הלא הענין של עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי חקוק הוא בעמקה של שמחת פורים,¹ ואם כן כיצד יתכן שדנוקא אותו הזמר המדגיח בהבלטה יתרה את הידיעה של ההבדל שבין ארור המן לברוך מרדכי, ישמש בטוי עבודת היום של שמחת פורים?² [ב] תשובה: עלינו להזכיר כאן יסוד אחד החוזר ונשנה הולך ומתבאר בבית מדרשנו בתכיפות. פשאנו מבחינים בהבדל הנמצא בין שני ענינים דומים בחיצוניותם, - פי אז על פרחי פי ההבדל הנפתן בהם שרוי הוא בפנימיותם. ככל אשר תרבינה השכבות העליונות אשר בהן שולט הוא הדמוי; כן לעמת זה, יתברר לפננו עמק מקומה של נקדת ההבדלה. וככה נולדת היא ההיכר תמצא של עבודת הכרת ההשואה לשם הכרת עמק ההבדלה. בכל סוגי ההבדלה הנמצאים בתורה, אין למצוא הבדלה יותר גדולה מאשר ההבדלה בההגדרה דיום הפורים. גורל אחד להשם וגורל אחד לעזאזל.³ חודה של ההבדלה הזו עוקצת היא את הפשר עד שאנו מזדעזעים ממש למקרא שני הגורלות הללו במשפט אחד. אבל דוקא ככאן, במקום ההבדלה המחלטת במלא תקיפותה - נמצאת לנו עבודת השואה במלא דקדוק חמרתה. פי לפי ההלכה שני השעירים הללו, להשם ולעזאזל, צריכים להיות שונים בקומה במראה ובדמים.⁴ הנה אותו האדם העוסק בלקיחת שני השעירים הללו, ועומד על המחר בכדי להשוות את שני השעירים בדמים, לכאורה הרי הוא מתעסק בעבודת השואה דמוי של שני ענינים להדדי. אבל במעמקים, הרי המהלך הפוך הוא מן הקצה אל הקצה. פי כל הטפול הזה, אינו בא אלא לגלות ולברר את עמק עמקה של ההבדלה אשר בפעלת ההגדרה. פי לפי גדל הרבוי של השטחים החיצוניים אשר השויון תופס בהם; כן לעמת זה, הולכת היא הבדלת ההגדרה וחדירת למעמקים יותר גנוזים. [ג] והנה השעיר הקדום לשני שעירי יום פפור הללו, הוא איש השעיר הראשון, הלא הוא עשו איש שעיר. ההבדלה בין השעיר הזה ובין אחיו, צריכה היא לחדר בשכבה העמקה ביותר השרויה מתחתם של כל מיני הדמיון וסוגי השויון השולטים בכל השטחים העליונים הצפים על גביו של עמק הבדלה הזה. והכתוב צנח ואומר: הלא אח עשו לייעקב, ואהב את יעקב ואת עשו שנאתי. מלאכי פרק א:בג. כלומר, תהומיותה של ההבדלה שבין עשו לייעקב מתבררת היא דוקא אחרי עצמת ההפכה באחונה ובדמיון שביניהם. [ד] וזהו הסוד הנורא, של אהבת יצחק לעשו. ההבדלה בין יעקב לעשו מפעפעת היא במעמקים כאלו, עד שהיא צריכה לעבר דרך ההשואה היותר נשגבה. וההשואה היותר נשגבה אשר בה עשו מתדמה לייעקב, היא האהבה שזכה לה עשו בבית אבא. לעמת זאת, גם ההבדלה היותר תהומית והיותר יסודית בין זכיותיהם של עשו ויעקב, נשתרשה בבית

¹ תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

אמר רבא: מחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

² סוד תפלה נוסח אשכנז - סדר ברכות המגילה :

שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי תשועתם היית לנצח. ... ארור המן אשר בקש לאבדי. ברוך מרדכי היהודי. ארוכה זרש אשת מפחיד. ברוכה אסתר בעדי. ארורים כל הרשעים. ברוכים כל הצדיקים. וגם חרבונה זכור לטוב:

³ ויקרא (פרשת אחרי מות) פרק טז פסוק ח

ונתן אהרן על־שני השעירים גרלות אהרל אהרל לה' וגורל אחד לעזאזל:

⁴ משנה מסכת יומא פרק ו משנה א תלמוד בבלי מסכת יומא דף סב עמוד א

שני שעירי יום הפורים, מצננו שיהיו שניהן שויון במראה ובקומה ובדמים ובלקחתן כאחד. ואף על פי שאינו שויון, כשריו.

אבא. כי על פן ההבדלה הזו גנוזה היא בחלוק ברכותיו של יצחק ליעקב ולעשו. ובכדי שההבדלה הזו תפעל בעמק שאין אחריו עמק, - מן ההכרח הנה שההבדלה התהומית בין ברכותיו של אבא, תתגלגל דרך ההשנאה הנשגבה של אהבת אבא. עצם השתלשלות המארע של ברכותיו של יצחק מאהבתו אל עשו הוא מתחיל. ההבדלה היותר עמקה דרך ההשנאה היותר נשגבה. [ה] ככל החזון הזה מתקיים בנו בעבודת היום של מחית זרעו של עשו. [ו] הנה חובת הבסוס עד דלא ידע. חושבים אנחנו, כי בסוס זה ממצה הוא את מהותו של עצומו של יום הפורים. אם ככה אנחנו חושבים אין אנחנו אלא טועים. ומהלך הענין כך הוא. ביום מחית זרעו של עשו, הרי השלהבת הנדלקת במלוא ההנהיה - היא שלהבת ההבדלה בין יעקב לעשו. כאמור, אין השלהבת הזו דולקת יפה אלא כשהיא נאחזת בעצם הדמיון ובעמק השויון הנמצא בין שני המבדלים הללו. ואנו מתבסמים עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. אותה שעה אנו עומדים בדגמא של אותו איש המקדש המשתדל בכל פחו להשוות את השעיר להשם ואת השעיר לעזאזל במראה ובקומה ובדמים. גם הוא אז בבחינת לא ידע בין השעיר להשם ובין השעיר לעזאזל. זהו ה"עד דלא ידע" של יום הפורים. וביום הפורים (בסוד יום פורים: יום פורים) עומדים אנחנו מבסמים ועמלים בעבודת ההשנאה של הארור אל הברוך בכדי שאחר כך נשלח את הארור לעזאזל מתוך ההבדלה מחלטת. ונדבקים אנו בהגנת זכותו של יצחק אבינו שלא יצא חלילה מכשול מעבודה המסכנת של ההשנאה, שהרי הוא הנה הראשון שדנקא על ידי אהבתו לעשו נתגלגלו הברכות לידו של יעקב. [ז] אלא שמחמת גדל הספנה הטמונה בעבודת ההשנאה, אי אפשר לנו לאחז בה בשום זמן אחר מלבד בסעודת פורים, אשר בסעודה זו טוב לב המלך בינו, דהינו שטוב לבו של מלכו של עולם בינו ההבדלה אשר בו הוא מבדיל בין ישראל לעמים. [ח] והינו שנתקבל פזמון שושנת יעקב לפזמון של שמחת פורים. "ארור המן אשר בקש לאבדי ברוך מרדכי היהודי", היא ההגדרה הקובעת את שעיר החוץ לעזאזל ואת השעיר הפנימי לקדשה. ואי אפשר לה להגדרה זו כי אם מתוך שויון שני השעירים, המתקיים בעבודת הבסוס עד דלא ידע בין הארור ובין הברוך. שושנת יעקב צהלה ושמחה.

10. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לו עמוד א

אמר רב חנא בר ביזנא א"ר שמעון חסידא: יוסף שקידש שם שמים בסתר - הוסיפו עליו אות אחת משמו של הקדוש ברוך הוא, יהודה שקידש שם שמים בפרהסיא - נקרא כולו על שמו של הקדוש ברוך הוא. יוסף מאי היא? דכתיב: ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו, א"ר יוחנן: מלמד, ששניהם לדבר עבירה נתכוונו. ויבא הביתה לעשות מלאכתו - רב ושמואל, חד אמר: לעשות מלאכתו ממש, וחד אמר: לעשות צרכיו נכנס. ואין איש מאנשי הבית וגו' - אפשר, בית גדול כביתו של אותו רשע לא היה בו איש? תנא דבי ר' ישמעאל: אותו היום יום חגם היה, והלכו כולן לבית עבודת כוכבים שלהם, והיא אמרה להן חולה היא, אמרה: אין לי יום שניזקק לי יוסף כיום הזה. ותתפשהו בבגדו לאמר וגו' - באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון, אמר לו: יוסף, עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפוד ואתה בנייהם, רצונך שימחה שמך מביניהם ותקרא רועה זונות? דכתיב: ורועה זונות יאבד הון. מיד: ותשב באיתן קשתו, א"ר יוחנן משום ר' מאיר: ששבה קשתו לאיתנו, ויפוזו זרועי ידיו - נעץ ידיו בקרקע ויצאה שכבת זרעו מבין ציפורני ידיו, מידי אביר יעקב - מי גרם לו שיחקק על אבני אפוד? אלא אביר יעקב, משם רועה אבן ישראל - משם זכה ונעשה רועה, שנאמר: רועה ישראל האזינה נוהג כצאן יוסף.

11. שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצו סעיף ח

{הגה: ... ומה שנהגו ללבש פרצופים בפורים, וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי גבר, אין אסור בדבר מאחר שאין מכניין אלא לשמחה בעלמא;